

VERTAALDAG ARCHIEF
2017

Week 2: Isabelle Bambust

Week 1: Onno Kosters

2016

Week 53: Bert de Waart

Week 52: Janneke van der Meulen

Week 51: Philippe Humblé

Week 50: Paul de Wispelaere

Week 49: Hilde Kugel

Week 48: Broomans & Jongsma

Week 47: Jeske van der Velden

Week 46: Birgit Erdmann

Week 45: Christiane Kuby

Week 44: Eline Jongsma

Week 43: Rien Verhoef

Week 42: Bert de Waart

Week 41: Cees Koster

Week 40: Harm-Jan van Dam

Week 39: Ton Naaijken

Week 38: Maaïke van Rijn

Week 37: Isabelle Bambust

Week 36: Jan Gielkens

Week 35: Lette Vos

Week 34: Ton Naaijken

Week 33: Ton Naaijken

Week 32: Eline Jongsma

Week 31: Desiree Schyns

Week 30: Isabelle Bambust

Week 29: David Cohen

Week 28: Christiane Kuby

Week 27: Anne van Buul

Week 26: Thomas Langerak

Week 25: Lisa Thunnissen

Week 24: Ton Naaijken

Week 23: Maaïke van Rijn

Week 22: Isabelle Bambust

Week 21: Evi Hoste & Annie Kool

Week 20: Abied Alsulaiman

Week 19: Eline Jongsma

Week 18: Heleen Oomen

Week 17: Maaïke Harkink

Week 16: Ilse Logie

EEN WOLF MET TAND OF MET STAND**Isabelle Bambust**

Enkele weken geleden las mijn vader het boek *Jij* van Zoran Drvenkar. Die literaire thriller werd in 2010 onder de titel *Du* bij Ullstein Buchverlage GmbH (Berlijn) uitgegeven. In 2012 verscheen er een vertaling van door Hans Hom bij De Arbeiderspers. Het Nederlandstalige boek *Jij* vermeldt gewoon dat het werk door Hans Hom werd vertaald. Nergens staat geschreven dat de thriller uit het Duits werd vertaald. Boeken behoren eenvoudigweg tot het talige landschap. Ze staan als bomen in het veld. Ook op bomen staat niet geschreven dat ze ‘populier’ of ‘eik’ of ‘berk’ zijn. Zo bevatten boeken ook veelal geen uitdrukkelijke aanduiding omtrent de taal waarin ze zijn geschreven of waaruit ze werden vertaald.

Op bladzijde 430 van *Jij* lees ik: ‘Je zet het navigatiesysteem uit. Je kunt uit twee wegen kiezen. De ene gaat rechtsaf naar boven, de andere voert verder langs de fjord. Op een bordje staat LUNNIS 1 KM. Geen woord over Ultannen. Je rijdt verder langs de fjord.’

Even verder (op p. 440) staat: ‘[V]eel indruk maakte het verhaal op je over hoe de klip aan zijn naam gekomen was. Ultannen betekent Wolfstand. Winter na winter zou zich bij volle maan op de klip een roedel wolven hebben verzameld.’

Die Wolfstand bracht een en ander teweeg bij mijn vader als lezer. Toen hij ‘Ultannen betekent Wolfstand’ las, dacht hij in eerste instantie aan de tand van een wolf. Het komt inderdaad wel vaker voor dat tanden van dieren worden gebruikt om vormen in natuurlijke landschappen weer te geven. Denk bijvoorbeeld aan de ‘Dent du Chat’ (kattentand), gelegen in het Jura-gebergte, die ik deze zomer – samen met de man die ik graag zie – in de Franse Savoie kon bewonderen.

Dent du Chat

Maar toen mijn vader de daaropvolgende zin las, begon hij te twijfelen: ‘Winter na winter zou zich bij volle maan op de klip een roedel wolven hebben verzameld.’ Aangezien in de tekst zo expliciet naar de volle maan werd verwezen, kon natuurlijk ook de stand van een wolf, met name de typische houding van een huilende wolf, zinnig zijn om de karakteristieke vorm van de klip te belichten. Deze mogelijkheid van ‘wolf-stand’ deed hem denken aan een ander voorbeeld waarin de houding van een dier wordt gebruikt om een bepaalde vorm te duiden. Hij dacht met name aan de *chien-assis* die in de Franse taal wordt gebruikt voor ‘dakraam’¹.

Week 15: Sander Grasman
 Week 14: Isabelle Bambust
 Week 13: Sanne van der Meij
 Week 12: Nelleke de Jong
 Week 11: Rien Verhoef
 Week 10: Isabelle Bambust
 Week 9: David Cohen
 Week 8: Jacques Westerhoven
 Week 7: Lukas Skowronek
 Week 6: Kiki Coumans
 Week 5: Jan Gielkens
 Week 4: Christiane Kuby
 Week 3: Ton Naaijken
 Week 2: Vicky Francken
 Week 1: Manifest

2015

Week 52: Proust-quiz
 Week 51: Daan Stoffelsen
 Week 50: Katarzyna Tryczynska
 Week 49: Nelleke de Jong
 Week 48: Jeske van der Velden
 Week 47: Lette Vos
 Week 46: Sylvia Heimans
 Week 45: Cees Koster
 Week 44: Walter Smet
 Week 43: Onno Kusters
 Week 42: Janneke van der Meulen
 Week 41: Christiane Kuby
 Week 40: J.A. Schalekamp
 Week 39: Harm-Jan van Dam
 Week 38: Ton Naaijken
 Week 37: Jan Gielkens
 Week 36: Els Snick
 Week 35: Andrea Kluitmann
 Week 34: Rien Verhoef
 Week 33: Ilse Logie
 Week 32: Kool & Wissenburg
 Week 31: Isabelle Bambust
 Week 30: Ton Naaijken
 Week 29: Ton Naaijken
 Week 28: Cees Koster
 Week 27: Anne van Buul
 Week 26: Allard van Gent
 Week 25: Emilia Menkveld
 Week 24: Jan Gielkens
 Week 23: Cees Koster
 Week 22: Philippe Humblé
 Week 21: Heleen Oomen
 Week 20: Marjolijn Storm
 Week 19: Harm-Jan van Dam
 Week 18: Christiane Kuby
 Week 17: Isabelle Bambust
 Week 16: Jan Gielkens
 Week 15: Rien Verhoef
 Week 14: Jan Gielkens
 Week 13: Eva Wissenburg

Tijdens onze discussie kwamen mijn vader en ik uiteraard te spreken over de Nederlandse regel van de tussen-s. Immers, indien de vertaler de stand van de wolf had bedoeld, had hij dan niet ‘wolfsstand’ moeten schrijven? Niet noodzakelijkerwijs, besloten we enige ogenblikken later, want het vraagstuk van de tussen-s lijkt een vrije kwestie te zijn. ‘[D]e letter wordt geschreven als hij wordt uitgesproken. Met deze vrije regel wordt tegemoetgekomen aan de uitspraakverschillen tussen sprekers; er zijn veel woorden waarin de één wel een s zegt en de ander niet’ – zie <https://onzetaal.nl/taalachvies/tussen-s>. Met andere woorden, daar waar mijn vader en ik misschien ‘wolfsstand’ zouden schrijven voor de stand van de wolf, is dit misschien niet het geval voor vertaler Hans Hom. De conclusie is dus dat de regel van de tussen-s geen oplossing kan brengen. Met het oog op de ‘tand’ had de vertaler naar mijn gevoel dus beter met een koppelteken ‘wolfs-tand’ of ‘wolf-tand’ kunnen schrijven. Indien hij ‘stand’ had bedoeld, zouden we dan ‘wolfs-stand’ of ‘wolf-stand’ kunnen verwachten. Daarmee wordt alles veel duidelijker, en dit zowel voor de anderstalige als voor de Nederlandstalige lezer.

Zo’n gebrek aan klaarheid in de Nederlandse woordvorming vind ik niet alleen niet leuk, het stoort mij ook oprecht. Op 24 mei 2016 stelde ik een milde vraag aan de Taalunie over het woord ‘stationschef’. Ik schreef:

Gisteravond botste ik voor de zoveelste keer met mijn neus op het woord ‘stationschef’ (ik las het woord op een affiche in het station van Gent-Sint-Pieters). Ik beeld me in dat ik niet Nederlandstalig ben, en dat ik de eerste stappen in het Nederlands aan het zetten ben. Ik ben dus heel blij dat ik de klank ‘sch’ in dat lange woord heb ontdekt. De volgende stap is dat ik in mijn woordenboek ga kijken naar het woord ‘schef’... wat ik in het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal makkelijk kan terugvinden ....: <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=WNT&id=M062416&lemmodern=schef>. Bref. Ik wil hiermee graag een lans breken. Alleen bij Tijd ende Zin graag uw persoonlijke echo daarover. Ik vraag mij af of men bij de taal-corpus-planning wel genoeg rekening houdt met anderstaligen.

Het antwoord van de Taalunie verwijst naar de spellinghervorming van 1995 die streefde naar spellingregels die zo gemakkelijk mogelijk aan te leren vallen in het onderwijs, ook door leerders van het Nederlands als tweede of vreemde taal. De Taalunie geeft toe dat dit niet in de weg staat dat er nog steeds moeilijkheden zijn en dat dubbelzinnigheden niet in alle gevallen kunnen worden vermeden, zoals ik met het woord ‘stationschef’ aantoonde. Het antwoord geeft tot slot wat belerend mee dat een taal zich uiteindelijk nooit volledig laat regelen en dat uitzonderingen, afwijkingen en onduidelijkheden altijd zullen blijven bestaan. Laat dat dit nu juist de kracht van taal zijn, dat ze zich niet volledig in hokjes laat stoppen. En dat maakt het voor leerders van die taal niet altijd even gemakkelijk. Tot hier wat de Taalunie mij over de spelling van ‘stationschef’ schreef. Gelukkig ben ik zelf vrij om op grond van de vrije regel van de tussen-s ‘stationchef’ te schrijven. Maar mijn oog wil eigenlijk ‘station-chef’.

Tot slot nog even terug naar de wolf. Wat zou een lezer verkrijgen wanneer hij ‘Ulvannen’ door de google translate Noors-Nederlands draait? ‘Ulvannen’ geeft ‘Ulvannen’. ‘Ulv’ geeft ‘wolf’. En ‘tannen’ geeft ‘tand’. Ook dit werkt dus alleen met een duidelijke scheuring...

Lieve lezer, ik hoop dat u het niet (al te) erg vindt dat ik even mijn tand in dit alles heb gezet.

Noot

1 Zie in de *Trésor de la Langue Française*: ‘ARCHIT. Lucarne ou fenêtre pratiquée dans une toiture en redressant à cet endroit la pente du toit, afin de permettre l’installation de chambres, l’aération ou l’éclairage des combles. Une lucarne du genre appelé chien-assis éclaire mystérieusement cet asile (P. BOREL, *Le Gniaffe ds Les Français peints par eux-mêmes*, t. 4, 1841, p. 375). Rem. Attesté ds *Nouv. Lar. ill.-Lar. Lang. fr. Orth.* Au plur. des chiens-assis. Étymol. et Hist. 1841 (P. BOREL, loc. cit.). Composé de chien* et de assis, part. passé adj. de asseoir*.’

Isabelle Bambust (Isabelle.Bambust@UGent.be) is verbonden aan de rechtsfaculteit van de

Week 12: Christiane Kuby
Week 11: Hans Boland
Week 10: Désirée Schyns
Week 9: Isabelle Bambust
Week 8: Ton Naaijken
Week 7: Christiane Kuby
Week 6: Andrea Kluitmann
Week 5: Anne van Buul
Week 4: Isabelle Bambust
Week 3: Ton Naaijken
Week 2: Désirée Schyns
Week 1: Cees Koster

Universiteit Gent. Zij doet onderzoek rond taal en recht.

[Email](#) [LinkedIn](#) [Tweet](#) [Facebook](#)

2014

Week 52: Jan Gielkens
Week 51: Ton Naaijken
Week 50: Jeske van der Velden
Week 49: Isabelle Bambust
Week 48: Ton Naaijken
Week 47: Heleen Oomen
Week 46: Jan Gielkens
Week 45: Paul Claes
Week 44: Ton Naaijken
Week 43: Daan Stoffelsen
Week 42: Kitty Penders
Week 41: Heleen Oomen
Week 40: Jan Gielkens
Week 39: Henri Bloemen
Week 38: Robbin Besselink
Week 37: Eva Wissenburg
Week 36: Ton Naaijken
Week 35: Thomas Langerak
Week 34: Jan Gielkens
Week 33: Ton Naaijken
Week 32: Caroline Meijer
Week 31: Jan Gielkens
Week 30: Ton Naaijken
Week 29: Ilse Logie
Week 28: Nelleke de Jong
Week 27: Christiane Kuby
Week 26: Ton Naaijken
Week 25: S. van der Lingen e.a.
Week 24: Henri Bloemen
Week 23: Jan Gielkens
Week 22: Anne van Buul
Week 21: Christiane Kuby
Week 20: Andrea Kluitmann
Week 19: Ton Naaijken
Week 18: Jan Gielkens
Week 17: Cees Koster
Week 16: Anniek Kool
Week 15: Tim Maarten Verheijen
Week 14: Lette Vos
Week 13: Jan Gielkens
Week 12: Ton Naaijken
Week 11: Sanne van der Meij
Week 10: Harm-Jan van Dam

Week 9: Luc Devoldere
Week 8: Cees Koster
Week 7: Anna-Lou Dijkstra
Week 6: Marij Elias
Week 5: Jan Gielkens
Week 4: Ton Naaijken
Week 3: Harm-Jan van Dam
Week 2: Hans van der Veen
Week 1: Ard Posthuma

2013

Week 52: Jan Gielkens
Week 51: Ton Naaijken

Download het artikel

[home](#) | [contact](#)

Jaargangen

2016
2015
2014
2013
2012

Over ons

Visie
Colofon
Stichting Filter
Subsidiegevers
Vantilt

Abonneer

Inzenden

Archief

Digitaal archief
Jaargangen
Auteurs
Artikelen
Filter Vertaalprijs

Webfilter

Vrijdag Vertaaldag
Actueel
Dossier
Recensies